

Yrkande

KD

2025-03-17

29

Yrkande angående motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Bifalla motionen

Yrkandet

Göteborg är en stad vid vattnet, men Frihamnen förblir ett underutnyttjat område trots sitt centrala och vattennära läge. Flytande öar i Frihamnen skulle skapa en naturlig koppling mellan stad och vatten samt ge göteborgarna fler möjligheter till rekreation i en annars öde stadsdel. Erfarenheterna från etableringen av Jubileumsparken bekräftar att vattennära rekreation är efterfrågat och uppskattat av göteborgarna.

Internationella erfarenheter visar att flytande öar kan ha en positiv inverkan på både stadsliv och miljö. I Köpenhamn har projektet *Parkipelago* skapat en flytande ö i hamnen och det finns planer på en serie ytterligare öar dit invånare kan paddla ut, ha picknick och uppleva stadens vattenmiljö på ett nytt sätt. I Rotterdam används *Floating Pavilion* som en testbädd för hållbar stadsutveckling, medan *Plus Pool* i New York kombinerar rekreation med förbättrad vattenkvalitet. Dessa projekt har inte bara blivit uppskattade inslag i stadsbilden utan också bidragit till innovation inom hållbar stadsplanering. Göteborg har nu möjlighet att dra nytta av dessa erfarenheter och anpassa konceptet till sina egna förutsättningar, för att ta staden närmre vattnet.

Utöver de rekreativa fördelarna erbjuder flytande öar möjlighet att samarbeta med universitet och näringsliv. Forskning vid bland annat *TU Delft* i Nederländerna har undersökt hur flytande strukturer kan bidra till både stadsutveckling och ekosystemtjänster, och *Ekostaden Augustenborg* i Malmö är ett exempel på hur akademi och kommunala initiativ kan samverka för att skapa grönare stadsmiljöer. Genom samarbete med Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet kan flytande öar bli en plattform för forskning och utveckling inom biologisk mångfald, hållbara byggmaterial och innovativa stadsplaneringsmodeller. Forskning har också visat att flytande öar kan främja biologisk mångfald genom att skapa nya livsmiljöer för fåglar och marina organismer, vilket ytterligare stärker vinsterna med projektet.

Ekonomiskt sett finns det möjligheter att genom offentlig-privata samarbeten minimera den offentliga finansieringen av projektet. En utredning är därför relevant för att identifiera möjliga finansieringsvägar och samverkansformer.

Med hänvisning till internationella förebilder, potentialen för akademiska samarbeten och möjligheten att stärka Göteborgs identitet som en vattennära stad, anser vi att det finns goda skäl att genomföra en utredning om flytande öar i Frihamnen. Därför yrkar vi på att motionen bifalles.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-04

Ärendenummer SLK-2024-00601

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtson (KD) om flytande öar i Frihamnen

Motionen

Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtson (KD) föreslår att kommunfullmäktige ger stadsmiljönämnden i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen.

Motionärerna beskriver att Frihamnsområdet ligger öde under större delen av året och planer på permanent bebyggelse ligger långt fram i tiden. Men den nyligen invigda Jubileumsparken är en uppskattad mötesplats för många göteborgare som knyter staden närmare vattnet. Motionärerna menar att flytande öar skulle inbjuda till rörelse och utflykter, förstärka närheten till naturen i staden och bli ett besöksmål.

Motionärerna vill att förutsättningarna för att anlägga flytande öar i Frihamnen bör utredas, för att klargöra förväntade kostnader, hur och var sådan etablering skulle kunna ske samt möjligheten att låta externa aktörer sponsra eller själva anlägga och underhålla öar.

Motionärerna hänvisar till Köpenhamns hamn där det sedan 2018 finns en flottliknande flytande ö, med ett planterat träd på. Det finns planer på att ön snart ska få sällskap av fler öar, som en liten konstgjord skärgård som inbjuder till utflykter. Tanken är att invånare och besökare ska kunna paddla kajak eller simma ut till öarna, ha picknick under ett träd eller bara filosofera vid vattnet en stund. Motionärerna menar att Göteborg kan ta mycket lärdom och inspiration från Köpenhamns levande hamnområde där stad, grönska och vatten vävs samman.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till stadsmiljönämnden. Remissinstansens beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandet i sin helhet finns som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Remissinstans	Beslut
Stadsmiljönämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.

Remissinstansens överväganden

Stadsmiljönämnden ansvarar för att förvalta och underhålla stadens anläggningar, parker och naturområden. Nämnden bedömer att kostnaden för förvaltning, drift och underhåll av en flytande ö skulle vara högre än motsvarande kostnad för en landbaserad anläggning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen bedöms kosta ca 1,5 mkr. Det bedöms komma ta personella och finansiella resurser från andra utredningar och åtgärder.

Motionen har fokus på uppdraget att utreda flytande öar. Stadsmiljöförvaltningen har dock varit i kontakt med det företag som tagit fram förslaget åt Köpenhamn och tagit del av de kostnader som Köpenhamn fått presenterande. Kostnaderna per ö skiljer sig åt beroende på storlek, är beräknade på Köpenhamns förutsättningar och på att man bygger totalt nio öar i olika storlekar. Kostnaden är omräknade i svenska kronor till en växlingskurs om 1 DKK= 1,56 SEK (18 november 2024). Anläggningskostnaden för nio öar, inklusive rådgivning från arkitekt, ingenjör och landskapsarkitekt, beräknas för Köpenhamn vara cirka 18 mnkr och den årliga driftskostnaden för dessa nio öar beräknas till cirka 680 tkr.

Bedömning ur ekologisk dimension

Motionen har fokus på uppdraget att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen vilket i sig inte har någon påverkan ur ekologisk dimension. En del av utredningen kan dock vara att undersöka förhållanden på botten och i vattnet där flytande öar skulle anläggas.

Bedömning ur social dimension

Motionen har fokus på uppdraget att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen vilket i sig inte har någon påverkan ur social dimension. Att anlägga flytande öar kan ha potential att bidra till göteborgarnas närhet till vatten och bidra med nya och ytterligare utflyktsmål och utökad rekreation i Frihamnen.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Stadsmiljönämndens handlingar 2024-12-19 § 224

Handling 2024 nr 119

Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen

Frihamnsområdet har länge varit ett öppet sår i Göteborg, som ligger öde under större delen av året och alla planer på permanent bebyggelse ligger fortfarande långt fram i tiden. Förra året invigdes dock Jubileumsparken, en uppskattad mötesplats för många göteborgare. Jubileumsparken innehåller bland annat en utflyktslekplats och hamnbad, med söta och salta bad. Här erbjuds bland annat seglingsläger och simskola. Verksamheterna i Jubileumsparken är ett exempel på hur Göteborg kan ta tillvara på närheten mellan vattnet och staden och denna koppling bör förstärkas och utvecklas.

I Köpenhamns hamn finns sedan 2018 en flottliknande flytande ö, med ett planterat träd på. Det finns planer på att ön snart ska få sällskap av fler öar, som en liten konstgjord skärgård som inbjuder till utflykter. Tanken är att invånare och besökare ska kunna paddla kajak eller simma ut till öarna, ha picknick under ett träd eller bara filosofera vid vattnet en stund. Göteborg kan ta mycket lärdom och inspiration från Köpenhamns levande hamnområde där stad, grönska och vatten vävs samman.

Konceptet med flytande öar skulle kunna lämpa sig för Frihamnen i Göteborg, möjligen i anslutning till Jubileumsparken. Öarna skulle inbjuda till rörelse och utflykter, förstärka närheten till naturen i staden och dessutom bli ett besöksmål. Förutsättningarna för att anlägga flytande öar i Frihamnen bör utredas, för att klargöra förväntade kostnader, hur och var sådan etablering skulle kunna ske samt möjligheten att låta externa aktörer sponsra eller själva anlägga och under hålla öar.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Stadsmiljönämnden ges i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen.

Elisabet Lann (KD)

Jörgen Knudtzon (KD)

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2024-12-19

§ 224 Ärendenummer SMF-2024-01640

Yttrande över motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen

Beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen utifrån stadsmiljöförvaltningens yttrande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige som stadsmiljönämndens eget yttrande.
3. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Justering

Omedelbar justering

Handlingar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut, nämligen stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande och ställer det i proposition bifall mot avslag och finner bifall.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-10-24

Ärendenummer SMF-2024-01640

Handläggare

Maria Lundin

E-post: maria.lundin@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande om motion att utreda förutsättningar för flytande öar i Frihamnen

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen utifrån stadsmiljöförvaltningens yttrande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige som stadsmiljönämndens eget yttrande.
3. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) har lagt motion i kommunfullmäktige om att stadsmiljönämnden ska få i uppdrag att utreda förutsättningar för flytande öar i Frihamnen. Motionen har skickats på remiss till stadsmiljönämnden och nämnden svarar i tjänsteutlåtandet på denna remiss.

Stadsmiljöförvaltningen har utgått från andra utredningar för att kostnadsbedöma en utredning av förutsättningar att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen. Förvaltningen bedömer att utredningen skulle kosta cirka 1,5 mkr.

Att bygga flytande öar kan ligga i linje med nämndens uppdrag om att skapa attraktiva stadsmiljöer men ligger inte i linje på kommunfullmäktiges och stadsmiljönämndens stora fokus på att omhänderta uppdraget om omställning till ett mer hållbart resande. Att bygga flytande öar hade lett till kapitaltjänstkostnader som förvaltningen bedömer kan var lägre vid anläggande av annan typ av anläggning med liknande nyttor. Flytande öar bedöms också vara dyrare att förvalta och underhålla jämfört med anläggning med motsvarande nyttor på land.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår stadsmiljönämnden att avstyrka motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen bedöms kosta ca 1,5 mkr. Det kommer att ta personella och finansiella resurser från andra utredningar och åtgärder.

Motionen har fokus på uppdraget att utreda flytande öar. Förvaltningen har dock varit i kontakt med det företag som tagit fram förslaget åt Köpenhamn och tagit del av de kostnader som Köpenhamn fått presenterande. Kostnaderna per ö skiljer sig åt beroende på storlek på ö, är beräknade på Köpenhamns förutsättningar och på att man bygger totalt nio öar i olika storlekar. Kostnaden är omräknade i svenska kronor till en växlingskurs om 1 DKK= 1,56 SEK (18 november 2024). Anläggningskostnaden för nio öar, inklusive

rådgivning från arkitekt, ingenjör och landskapsarkitekt, beräknas för Köpenhamn vara ca 18 mkr och den årliga driftskostnaden för dessa öar beräknas till ca 680 tkr.

Bedömning ur ekologisk dimension

Motionen har fokus på uppdraget att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen vilket i sig inte har någon påverkan ur ekologisk dimension. En del av utredningen hade varit att undersöka förhållanden på botten och i vattnet där flytande öar skulle anläggas.

Bedömning ur social dimension

Motionen har fokus på uppdraget att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen vilket i sig inte har någon påverkan ur social dimension. Att anlägga flytande öar har potential att bidra till göteborgarnas närhet till vatten och till rekreation.

Samverkan

Ingen samverkan med fackliga organisationer har skett.

Bilagor

1. Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen

Ärendet

Stadsmiljönämnden ska yttra sig om motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen. Motionen föreslår att stadsmiljönämnden ges i uppdrag att, i samverkan med berörda nämnder, utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen.

Stadsmiljöförvaltningen medgavs förlängd svarstid av stadsledningskontoret. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 30 december 2024.

Beskrivning av ärendet

Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) föreslår kommunfullmäktige att uppdra stadsmiljönämnden att, i samverkan med berörda nämnder, utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen. Motionärerna menar att Frihamnsområdet ligger öde under större delen av året, att planer på permanent bebyggelse ligger långt fram i tiden men att den nyligen invigda Jubileumsparken är en uppskattad mötesplats för många göteborgare som knyter staden närmare vattnet. Motionärerna menar att öarna skulle inbjuda till rörelse och utflykter, förstärka närheten till naturen i staden och bli ett besöksmål.

Förutsättningarna för att anlägga flytande öar i Frihamnen bör enligt motionen utredas, för att klargöra förväntade kostnader, hur och var sådan etablering skulle kunna ske samt möjligheten att låta externa aktörer sponsra eller själva anlägga och underhålla öar.

Förutsättningar att utreda förslag om flytande öar

Omfattning av utredning

En utredning om flytande öar i älven skulle ta hänsyn till flera aspekter, bland annat:

- Miljöaspekter av att anlägga flytande öar såsom förhållanden på botten, djurliv och vattenkvalitet.
- Kostnad för gestaltning inklusive förutsättningar och kostnader för att tillgängliggöra öarna för personer med funktionsnedsättning.
- Förutsättningar och kostnader att anlägga öarna.
- Förutsättningar och kostnader för förvaltning, drift och underhåll av öarna.
- Förutsättningar och kostnader att bedriva verksamhet och aktivitet på öarna, eventuellt i samarbete med externa aktörer.

Bedömd kostnad för utredning

Stadsmiljöförvaltningen har utgått från andra utredningar för att kostnadsbedöma en utredning av förutsättningar att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen. Förvaltningen bedömer att utredningen skulle kosta cirka 1,5 mkr ungefärligt fördelat enligt nedan.

Aktivitet	Kostnad
Gestaltningsförslag	500 tkr
Internt arbete	500 tkr
Geoteknisk undersökning	200 tkr
Dialog och kommunikation	300 tkr

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljönämndens reglemente anger att nämnden har ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlade framkomlighet och ska arbeta för att skapa tillgängliga attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden. Inom ramen för ansvaret för stadens offentliga rum arbetar förvaltningen med att planera och genomföra investeringar i den befintliga staden och att förvalta och underhålla stadens anläggningar och naturområden. Flytande öar i Frihamnen kan vara ett sätt att skapa attraktiva stadsmiljöer.

Stadsmiljönämndens uppdrag är omfattande och stort fokus har, sedan nämnden inrättades 2 januari 2023, legat på uppdraget att ställa om stadens transportsystem för att minska utsläpp och främja det hållbara resandet. Såväl kommunfullmäktiges budget som uppdrag till förvaltningen från stadsmiljönämnden prioriterar dessa insatser och nämnden ansvarar för strategin ”Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter” i stadens Miljö- och klimatprogram. Att utreda flytande öar ligger inte i linje med den politiska inriktningen att lägga stort fokus på omställningen till ett hållbart resande och skulle ta resurser från detta arbete.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 anges att de investerande nämnderna ska värdera investeringar i syfte minska risken att en allt större del av välfärdens finansiering går till kapitaltjänstkostnader. Nämnderna ska redogöra för hur kostnader för kommunens investeringar och därmed även kommande kapitaltjänstkostnader kan minska genom prioriteringar, ändrade riktlinjer, minskade kostnader eller ökande intäkter. Förvaltningen bedömer att de värden som motionen anger att öarna skulle bidra till; rörelse och utflykter, förstärka närheten till naturen i staden och bli ett besöksmål, kan omhändertas med insatser som bidrar till jämförelsevis lägre kapitaltjänstkostnader.

Stadsmiljönämnden ansvarar för att förvalta och underhålla stadens anläggningar, parker och naturområden. Förvaltningen bedömer att kostanden för förvaltning, drift och underhåll av en flytande ö skulle vara högre än motsvarande kostnad för en landbaserad anläggning.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår stadsmiljönämnden att avstyrka motionen.

Josefine Johansson

Avdelningschef

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör